

Uzlár z Kranczberka. Majestátem l. 1606, 19. května dostal Kašpar Uzlár, Novoměstský měšťan, heslo a erb, totiž:

Polovičný, štít, v dolním poli červená zlatá šachovnice, v horním bílém poli dvě červené lilie podle sebe a na nich vavřínový věnec. Kolčí helm pod korunou s příkr. zlatými červenými a bílými červenými, nad tím dva buvolové rohy zlaté barvy a mezi nimi jen jedna lilie s vavřínovým věncem. (Reg. královská, Král na str. 280.)

Vacek z Růžného. Císař Maximilian vyzdvihl Zikmunda a Jana bratří Vacky a tetu jich (1565, 6. února) do stavu šlechtického. Téže milosti dostalo se (1579, 23. května) Václavovi *Vodičkovi*, Martinovi *Soboteckému* a Řehoři *Kastusovi*, rovněž i (1615, 7. srpna) Jakubovi *Dlouhému*, jehož Václav Vacek k erbů a rodu přijal. Erb jich byl tento:

Štít modrý, v němž krokvice špicí vzhůru žluté barvy, na kteréž tři dětele zelené, totiž z obou stran po jedné a třetí prostřed nad nimi pod špicí, kolčí helm, točenice, přikryvadla žlutá modrá, a nad tím křídlo orlové modré, na němž krokvice žlutá se 3 děteli zelenými jako na štítě se vidí. (Reg. král., Král na str. 313.)

Vacetínský z Vacetína. Majestátem l. 1573, 2. prosince obdařeni bratří Nikodém a Jan vladycťvím a takovýmto erbem: Štít polovičný, pravé pole žluté a levé modré, z kteréhožto levého kozorožec černý po zadní kyta do té pravé vyniká, máje ústa rozzavená a jazyk červený vyplazený, v levém poli pak při vrchu jedna hvězda a při zpodku druhá žluté barvy, jedna každá o osmi špicích, turn. helm s točenicí a přikryvadly žlutými černými a modrými žlutými, nad tím dva rohy buvolové, barvou rozdělené, pravý černý a žlutý, levý žlutý a modrý a u prostřed nich jedna hvězda. (Reg. král.)

Vácha z Ořechoviček. Král Ferdinand dovolil (1533, 18. září) Řehořovi Váchovi, aby se mohl psáti z Vořechoviček a vysadil mu tento erb:

Štít pošikem polovičný, svrchní polovice černá a zpodní červená a v tom štítu kůň plesnivý, na skále zadníma nohama stojící a pošikem přes to rozdělení štítu předníma nohama nahoru vyskakující, máje křtici spletenou a ocas zavázaný, nad tím kolčí helm s přikryvadly černými a červenými a nad tím vším tři pštrossová péra (od pravé jdouc) černé, bílé, červené. (Reg. král.)

Vacrlík z Edu (von Oed?). Na pečeti Václava V. z E., an svědčil l. 1529 v posledním pořizení Adama z Hradu, spatřuje se na štítě ruka držíc tři pruty, a též znamení je i klénodem. (Arch Hradecký.)

Vadas z Karlova v. Kapoun.

z Vaispachu (Weissenbach), rodina tuším z Němec přistěhovalá, jež se zakoupila l. 1504 ve Velharticích. Erb její byl štít a na něm volská hlava, klénodem byly dva buvolové rohy a mezi nimi hvězda. (Tak na pečetích d. 1529 a 1633 v arch. mus.)

Svobodní páni z *Valbrunu* měli na modrém štítě tři bílé routy, dvě svrchu, třetí pod nimi. Klénodem jsou dva rohy modré a v každém

po bílé routě, třetí pak větší routa též bílá jest mezi rohy. Příkr. modrá bílá. (Rodopisná sbírka v zemském arch., Meraviglia tab. 55.)

Páni z *Walderode* měli v prvotním erbu štít černý, v něm na příč bílý pruh, nad ním bílý dvojitý kříž a pod ním routu složenou ze čtyř bílých proužkův. V rozšířeném erbu měli štítek prvotního štítu a ve 4 polích osly a lvy. (Kadich-Blažek tab. 120.)

Valdfogl z Lohemilu. Císař Rudolf dovolil (1585, 23. ledna) Janovi Tomáši Valdfoglovi, který měl dříve příjmení Janek, aby se psal z Lohemile, po mlýnu, na něž měl nadání od pp. ze Švamberka. Erb mu vysazen tento:

V červeném štítě bílý stupník, kolčí helm s točenicí a přikryvadly červenými bílými, nad tím dvě křídla orličí, pravé bílé, levé červené, v bílém jedna stoupa mlýnská červené barvy, zpodní konec zlatý majíc, od zpodku vzhůru postavená, v červeném křídle totéž ale bílé barvy a mezi těmi křídly ptáček své přirozené barvy, jenž se datel jmenuje (má býti žluna), vidí. (Reg. král.)

Valenta z Rychmova. Erb rodiny této byl prý štít na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole bílé a v něm červený jelen ve skoku „do křoví“, 2. 3. bílé s červeným příčným pruhem. Klénot jest červený jelen polovičný. Tak Král na str. 295.

Wallis hrabata, pocházejí prý z Francie. L. 1645 dostali povolení kupovati statky v Čechách a od r. 1767 jsou zde hrabaty. Prvotní jich erb byl štít modrý a v něm bílý lev s korunou a rozdvojeným ocasem; přes lva a celý štít jde na příč pruh, v pravé polovici bílý, v levé červený, helmice s korunou a příkr. modrými bílými, klénot jest celý lev opásaný tak, jako je pruh ve štítu.

V pozdějším erbu jest tento erb za štítek, sice jest 6 polí, v nichž jsou dva lvi, dvě brněná ramena s mečem a dvě věže. Helmice jsou čtyři a na nich dotčená znamení jako klénoty. (Meraviglia tab. 79. Kadich-Blažek tab. 121, 122, Hradý IX. tab.)

Valter z Valtršperka. Z této rodiny objevuje se první u nás Mikuláš (1556—1578), sekretář království. Erb jeho byl štít a v témž štítu krokvice ostřím se vrchu dotýkající, v níž dva lvi proti sobě vyskakují, v každém ostatních tří polí je po růži. Nad korunovaným helmem dvě křídla a mezi nimi růže o 5 listech. (Miltnerovy Privatmünzen tab. LXXIV, N. 640, Král na str. 314.)

Valter z Valtrštorfu. Císař Rudolf dovolil (1592, 15. června) Václavovi Valtrovi, aby se psal z Valtrštorfu a vysadil mu tento erb:

Štít na tré způsobem krokvice vzhůru špicí v prostřed téhož štítu rozdělený, ten prostřední díl téhož štítu černý, v němž noh pták jináč grejř, ve skoku povyzdvižený, nohy rozložené a křídla vyzdvižená mající žluté barvy, ty pak 2 díly po straně řečeného pole a při vrchu štítu modré a v tom každém dílu hvězda o 6 špicích zlatá, kolčí helm s přikryvadly modrými žlutými a černými žlutými, nad tím dva buvolové rohy,

červený a žlutý, mezi nimiž půl noha ptáka po zadní kyty, držící v pravé noze hvězdu též o 6 špicích vyniká. (Reg. král.)

Valvin z Rotnfeldu v. Flavin.

Vančata z Vratkova. Císař Maximilian dovolil (1570, 26. ledna) Martinovi Vančatovi Čechovi, aby se psáti mohl z Vratkova a dal mu tento erb:

Štít na příč v půli barvami rozdělený, vrchní část bílé, spodní zelené barvy, v němž půl daněle zvířete přirozené barvy s rohy o 6 parozích, ke skoku se majíc, k pravé straně obrácený vzhůru stojí, nad tím kolčí helm s přikryvadly černými a žlutými, nad tím vším dva buvolové rohy, černý a žlutý. (Reg. král.)

z Varnspachu páni, pak hrabata, mívali štít modrý a na něm žlutý pruh na příč cimbuřím zavřený, i na svrchní straně i na spodní. Klénotu nebývá, než vždy jen viděti nad štítem korunu. (Jakub. sbírka, Král na str. 289, vyobrazení v Miltnerových Privatmünzen tab. LXVIII. č. 581.)

Vartovský z Varty. Majestátem l. 1529, 13. září dovoleno Francovi, Matěji, Jiříkovi a Janovi, aby se psali z *Varty* a dán jim erb: Štít modrý, přes něj bílý široký pruh na příč, v němžto jest noha medvědí přirozené barvy s pazoury zlatými, přikryvadla modrá bílá, za klénot křídlo (modré), přes něj je uprostřed na příč bílý pruh a v něm noha medvědí se zlatými pazoury. (Reg. král.) Na pečetěch Vojtěchově (1592) a Viléma Oldřicha Vartovských z Varty jde pruh pošikem, také bývají pazoury vyznačeny tak, jako by byly ptačí. Též tak bývá na malbách, pruh jest pošikem a modrá barva zaměněna za červenou; medvědí noha maluje se tmavohnědou barvou. (Jak. sb., Král na str. 303.)

Vavruš z Limuz v. Mityš.

Včelín z Lumenšteina v. Blovský.

Vejša z Bezděkova, rodina málo známá, jejíž erb jest znám z náhrobku Václava V. z B. jenž l. 1629 zemřel a pohřben jest ve Smečně. Erb jeho byl štít na příč polovičný, v horní polovici beran běžící, dolní polovice je rozdělena na 4 příčné pruhy, dva a dva rozličné barvy, kolčí helm s točenicí, z níž vyniká půl berana ve skoku. (Hrady VIII, 135, Jakub. sbírka, Král na str. 284.)

Vejs z Dalkovic viz z Dalkovic v II. odd. (České rodiny).

Vejs z Hainu. Císař Rudolf dovolil (1594, 25. dubna) Ondřejovi Veysovi, aby se psal z Hainu a dal mu tento erb:

Štít polovičný, pravá polovice na příč rozdělená, v níž v jednom každém rozdělení 4 pruhy (kolmé), dva žluté a dva černé: proti sobě a každému spodnímu žlutému vrchní černý a proti černým žluté pruhy se spatřují, levá polovice červená a v ní půl orlice s polovičným ocasem na dél rozdělené s jednou nohou a jedním křídlem rozkřídlené, vzhůru postavené s krkem celým poohnutým a hlavou od pravé strany k levé obrácené, s ústy otevřenými a na hlavě půl kroužku mající bílé barvy,

kolčí helm s korunou a přikryvadly červenými bílými a žlutými červenými, nad tím dvě křídla orličí, jedno na druhém, vrchní na příč barvami rozdělené, bílé a červené, zpodní také tak, ale žluté a červené. (Reg. královská.)

Vejs z Petřína. Pavel V., obyvatel Pražský, dostal list erbovní l. 1599, 29. července. Erb jeho byl:

Štít polovičný, v pravé polovici červené půl orlice bílé, levá polovice jest na příč rozdělena, horní pole bílé a v něm červená her. lilie, dolní pole bílé a v něm hora plavé barvy, klénodem jsou dvě křídla, barvami na příč rozdělená, bílé červené a červené bílé. (Salmovský erbovník, Král na str. 266 pečeti z l. 1604—1614.)

Vejskopf z Víše. Erb rodiny této byl prý polovičný štít, v horním poli žlutém modrý polovičný odětec, drže v pravici bílou lilii, zpodní modré a v něm tři bílé lilie. Klénodem je týž odětec. (Král.)

Vejsperk z Bílé hory v. Kojt.

Vejsyp z Drhonic v. Holík.

Vejslícové z Vejslíc měli štít na dél polovičný, v pravém poli bílý pruh na příč (barvy?), v levém plot, z něhož tři tyče se špicemi vynikají, klénot pět per. (Jak. sb., Král na str. 267 píše Vejřic.) Kolář popisuje pečeť Albrechta Engelharta V. z V. a na Tetíně 1631 (v arch. mus.) odchylně, zejména levou polovici a máje klénot za pět rostlin, bezpochyby pro nedostatečné vytištění pečeti.

Vejevoda ze Štromberka. Rodina tato Pražská, l. 1746 erbem a šlechtivím obdařená, měla tento erb: Štít polovičný, vrchní polovice červená, zpodní modrá a v tom štítě mořský lev (t. j. vrchní polovice lev a zpodní ryba), v červené polovici bílý, v modré žlutý. Klénot jest polovice téhož lva, jako na štítě s modrým práporcem. Nad helmicí točenice s příkr. červenými bílými a modrými žlutými. (Meraviglia tab. 35, Král na str. 285.)

Velezský z Velkanic. Král Ferdinand dal (1534, 30. března) Petrovi Veleškému z Velkanic tento erb:

Štít modrý, v němž jest stůl zlatý a nad šítem helm s přikryvadly modrými žlutými a nad tím dva rohy buvolové, modrý a žlutý, na horu stojící. (Reg. král.)

Velík z Šonova. Jiřík V. nadán byl (1527, 2. června) vladectvím a erbem a to týmž, jako měli Litičtí ze Šonova. (Viz i článek Rybičkův v Pam. arch. IVa., 93.) Týž erb spatřuje se i na pečetěch Jiříkově (1549), a Izaiášově (1566) též na staré minci. (Miltner, Privatmünzen XLIII, 371), Mikuláš syn Jiříkův připomíná se ještě l. 1591. (Viz Litický — Meraviglia tab. 33.)

Velický z Rovín v. Komedka.

Velišovský z Velišova. Majestátem l. 1529, 11. října bylo potvrzeno, že Jiří, Pavel, Petr a Jan z Velišova přijali za strýce Jana z Velišova a potvrzen tento erb: Štít modrý, v němž jsou tři makovice zlaté s korouhvičkami; dvě křížem nahoru stojíce a třetí přes ně ročně překocena, helm

turnýřský s přikryvadly žlutými a modrými, a nad tím tři zlaté makovice s korouhvičkami. (Reg. král.) Král na str. 361 klade mylně kopí.

Veltrubský z Veltrub. Jaroslav Bořita z Martinic jako cís. palatin dal Jakubovi Veltrubskému, hejtmanu panství Hořovského, list na erb a heslo z Veltrub. (1638, 10 srpna.) Erb mu daný popisuje se takto:

Štít žlutý, u jehož zpodu jest hůrka o třech pahrbcích a na ní kamzík své přirozené barvy, k pravé straně vyskakující, nad štítem kolčí helm s točenicí a přikryvadly modré žluté barvy a nad tím vším polovice kamzík, jako na štítě. (Opis v arch. šlecht. mezi písemnostmi rodiny Pedroni.)

Velvarský z Lumenšteina v. Blovský.

Velvarský z Saxendorfu. Král Ferdinand dovolil (1554, 2. listopadu) Matějovi Machovi a Jiříkovi *Velvarskému*, aby se psáti mohli z Saxendorfu, při čemž jim dán tento erb: Štít polovičný, pravá polovice žlutá a v ní hlava zvířete daněle s krkem své přirozené barvy, k pravé straně obrácená s dvěma rohy (nikoliv parohy, jak píše Rybička) na hlavě, druhá polovice modrá, v kteréž uprostřed černý pruh od vrchu až ke zpodku jdoucí se spatřuje, kolčí helm s točenicí modré a žluté barvy a přikryvadly žlutými černými a žlutými modrými, a nad tím hlava daněle, jako na štítě. K tomuto erbu přijal Jiřík Pavla, Bedřicha a Zikmunda bratří *Korbáře*, kteří se odtud psali ze Saxendorfu, což císař Maximilian 1572, 7. Octob. schválil. (Reg. král.) Rybička ve Věstníku Uč. Spol. 1883.

Bohuš neb Velvarský z Velvareku, jméno rodiny snad vlaské, z níž pocházel Jan B. de Valvarechio, probošt Fulnecký (1608). Erb jich byl takový:

Štít polovičný; horní polovice zase svislou čarou rozdělená, pravé pole červené a v něm žlutá růže, zadní pole žluté a v něm medvězí noha s mečem, zpodní polovice modrá a v ní mořská laštovice, držíc v ústech hada; klénat bílý lev korunovaný, drže vlající prapor, červenou a bílou barvou na pruhy rozdělený. (Král na str. 280.)

Vencelius z Bochova. Císař Ferdinand dovolil (1642, 14. února) Pavlovi Venceliovovi, radě nad apelacemi na hradě Pražském a Řehořovi V. registratorovi DZ., bratru jeho, aby se psali z Bochova, a vysadil jim tento erb:

Štít polovičný, horní polovice rozdělená na červené pravé a bílé levé pole a v těch obou polích polovičná orlice, bílá v červeném a červená v bílém, zpodní polovice modrá a v ní pošikem dva bílé pruhy a mezi nimi v modrých pruzích 3 bílé růže, turněřský helm s korunou a přikryvadly modrými bílými a červenými bílými, nad tím 2 křídla orličí barvami na příč dělená, pravé modré bílé, levé bílé modré. (Reg. král.)

Vendicil z Rosenšteina. Císař Matyáš dovolil (1617, 21. září) Janovi Vendicilovi, měšťanu Klatovskému, aby se psáti mohl z Rosenšteina a dal mu tento erb:

Štít na čtyři rovné pole rozdělený, v 1. žlutém polovice černého orla s ústy rozzavenými a jazykem vyplazitým, křídlem rozkřídleným a ocasem roztaženým, k pravé straně obráceného, v 2. červeném vedle samého orla polovice lilie bílé „duplované“, 3. pole červené a v něm dva osní nože, jež se jinak strugové jmenují, s rukovětmi žlutými, křížem přeložené, ve 4. černém při zpodku tři bílí pahrbkové a na nich žlutá růže o 5 listech, kolčí helm s korunou a přikryvadly bílé červené a žluté černé barvy, nad tím tři bílí pahrbkové a z nich zase 2 křídla orličí proti sobě roztažená a v půli barvami dělená, totiž pravé (shora) žluté černé, levé bílé červené a mezi nimi žlutá růže o pěti listech se vidí. (Reg. královská.)

Vendlín z Vendlinšteina. Císař Ferdinand II. vyzdvihl (1637, 19. listop.) Jakuba V. do stavu vladyckého dav mu tento erb:

Štít od vrchu až do polovice modrý a v něm lev žlutý s otevřenými ústy, vyplazitým jazykem červeným a dvojnásobným ocasem, tváří k pravé straně obrácený a pod zadních noh kyčle vystupující, pod ním v druhé zpodní polovici štítu 4 pole vždy jedno bílé, druhé červené rovně dolů pruhem rozdělené, kolčí helm s korunou a přikryvadly modrými žlutými a bílými červenými, nad tím dva rohy buvolové na příč barvami rozdělené, žlutý modrý a bílý červený, mezi nimiž se lev tak, jako na štítě, vidí. (Reg. král.)

Vendschuch ze Žděře. Rodina tato erbovní přistěhovala se sem odkudsi v 17. století. Ferd. III. potvrdil (1655, 20. února) Jakubovi V. ze Ž. heslo a erb:

Štít polovičný. Zpodní polovice modrá a v ní bílá krokvice, pod níž jest bílá lilie a po stranách těchto po zlaté růži. Horní polovice je dělena na tři pole; v levém bílém je polovičný Turek v červeném kabátu s bílými knoflíky, máje na hlavě točenici s jeřábími péry, též bílý opasek, drže měsíc (jehož barva nedoložena) rohy vzhůru postavený. Střední pole je šachovnice a ve třech řadách jsou kostky žluté a černé. Pravé třetí pole je červené a v něm zlatý rubínový prsten. Otevř. helm s korunou a příkr. černými žlutými a červenými bílými, nad tím dvě brněná ramena, jichž ruce jsou spojené, držíce k pravé červeného kohouta za obě nohy, pravici majíce korunovaným hadem otočenou, tak že hadova hlava je ke kohoutu obrácená, a mezi těmi rameny bílá lilie. Majestátem l. 1659, 29. ledna obdržel Jakub rytířský stav a potvrzení předešlého erbu. (Reg. královská.)

Hrabatům *Verdugo* vysazen byl (1628, 19. května) tento erb:

Štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole žluté s císařským černým orlem s korunkou a cís. diademem, 2. 3. pole bílé a v každém jest modrý štítek, na němž jest žlutý lev s jednoduchým ocasem a kolem štítku jest 8 černých křížkův, 1 dole, 2 po každé straně a nad vrchem štítku 3 podle sebe, nad štítem tři helmy s přikryvadly červenými žlutými, klenoty jsou na pravém bílý lev s jednoduchým ocasem, na pro-

středním orel, na levém žlutý lev s rozdvojeným ocasem. (Reg. císařská ve Vídni.)

Verner z Gaiersberka. Ferdinand III. dal (1649, 24. června) Baltazarovi Bernartovi Vernerovi, zpravci na Brandýse a Staroměstskému měšťanu erbovní list a erb:

Polovičný štít. Levá polovice dole asi od třetiny na příč dělená, dolejšek modrý a v něm granát hořící železné barvy; nad tím (ve dvou třetinách červených) zelené tři horky a na nich Český lev bílý, drže v pravé noze přední zlaté žezlo. V pravé polovici vyniká z dělicí čáry polovičná černá orlice pod korunou, držíc zlaté jablko říšské. Otevř. helm pod korunou s příkr. červ. bílými a červenými žlutými a nad tím černá orlice pod korunou s červ. jazykem vyplazitým, majíc na prsou zlatá písmena F III. (Reg. královská, Král na str. 263.)

Páni *de Vernier* byvše l. 1636, 19. května do panského stavu vzdviženi dostali tento erb:

Štít modrý křížem na čtvero rozdělený v 1. a 4. žlutý lev maje na hlavě korunku v 2. a 3. tři zlaté pruhy pošikem tažené od horního koutu až dolů dělí tato obě pole, ale jiné tři pruhy, 2 červené a prostřední bílý je protínají, jsouce znaky, ony Burgundského, tyto Rakouského domu, uprostřed štítu jest štítek žlutý s korunkou zlatou, na němž jest císařský orel, přes štít a polovici lva jest zlatá stuha, na níž je lupen vavřínový, tři helmy s příkryvadly žlutými černými a žlutými bílými a s korunami, klénotem dvě trouby slonové modré se zlatým lvem, orel a polovice lva se stuhou. (Opis v rodopisných pamětech zemského arch. — Meraviglia na tab. 55 má jen prvotní štít modrý, na něm lva a přes oboje jde bílý pruh s 2 zel. lupeny.)

Erb Jana z *Udertu*, plukovníka († 1652), byl tento: Štít křížem na čtvero rozdělený, v 1. a 4. modrém kotouč žlutý na způsob kroužku, v 2. a 3. zlatém černá orlice vyletující, uprostřed štítu jest štítek černý, na němž jest zlatý lev s ocasem rozdvojeným. Nad štítem jsou tři helmy s korunami, ale klénotův není. (Obraz v soupise Boleslavska na str. 307. Meraviglia tab. 124 má u kroužkův ještě tři věci jako čtverhranky, klénoty jsou polovičný zl. lev, dvě křídla barvami rozdělená na příč, žluté černé a černé žluté a na nich po štítku s kroužkem a čtverhranky a třetí klénot jest orlice. Kromě toho má jejich prvotní erb, který vzat později za štítek.)

Vesecký z Šonova v. Šonovský.

Věžský z Limuz v. Mityš.

Vicena z Šonova v. Litický.

Videnský z Českého Ostrova. Císař Ferdinand povolil (1561, 7. ledna) Šimonovi Videnskému, aby se psal z Českého Ostrova dav mu tento erb:

Štít bílý nebo stříbrný a u zpodku 3 pahrbky modré jsou, na kterýchž pes tisovatý líhavý, maje špice k hlavě připjaté a pravou přední nohu pozdviženou k pravé straně obrácený stojí, nad štítem kolčí helm s při-

kryvadly bílými modrými a nad tím nade vším pes líhavý tisové barvy tím vším způsobem, jako na štítě, se vidí. (Reg. král.)

Vidovle z Lauštyně v. Zahrádka.

z Vildenšteina rytíři vyskytují se u nás v 16. století. Erb jich byl štít, na němž je pruh pošikem od horního pravého kouta dolů, klénotem jsou dvě křídla rozložená. Tak na pečeti Filipově r. 1570 v arch. města Českého Brodu a na zbytcích staré kazatelny v Přistoupimi.

Vilhaim z Vustenova. Rodina tato vyskytující se u nás asi od r. 1589 měla na štítě oděnce Římského, držícího lilii v pravé ruce pozdvížené a v lokti ohnuté; nad štítem helm a nad ním lilii mezi 2 buvolovými rohy. Tak erb Martinův r. 1599 v kostele Vídickém, jak si Kolář poznamenal.

Vilimovští z Lichtenburka. Jan Vilimovský, služebník při soudu komorním k. Č. žádal císaře (1604), aby jej pro jeho věrné služby obdařil erbem a aby se psáti mohl z Lichtenburka. Císař připsal Fiat. (Arch. min. vnitra.) Vyřízení nevyšlo z naší kanceláře, snad vyšlo z Říšské. S tím se nesrovnává majestát l. 1738, 20. března daný Adamovi V. z L., že jeho předek obdržel l. 1542 stav vladýcký i s heslem. (DZ. 39, D. 30, 645, D. 25.)

V dotčeném majestátu popisuje se erb Adamův takto: Štít na příč polovičný, ve svrchním černém poli zlatý lev o dvou ohonech ve skoku. Spodní polovice dělena, v pravém červ. poli bílá lilie, levé zase na příč dělené, na vrch zlaté, pod tím černé, korun. kolčí helmice, přikryvadla černá zlatá a červená bílá, křídla nad sebou dělená, zpodní bílé a červené, svrchní černé a zlaté. (Odchylně Meraviglia na tab. 36.)

Vilimovský z Petrovic. Jan, předek této rodiny, obdařen l. 1475, 27. února od krále Vladislava erbem a titulem. Potomek jeho Lukáš žádal za potvrzení a polepšení téhož erbu. To se stalo také 1574, 22. září, avšak koncept toho je přetržen. Z téhož konceptu lze znáti, že měli Vilimovští štít na hoře červený, dole modrý, přes něj bílé kladivo se zlatým násadištěm, kolčí helm s přikryvadly červenými modrými žlutými, nad tím kyta ze pštrosového peří, dvě žlutá, dvě modrá a dvě červená. Polepšeno (1574) tak, aby ruka brněná vynikala od levé strany z oblakův, držíc to násadiště s kladivem a na helmě aby byla zlatá koruna. (Šlecht. arch. Chybně Rybička O erb. rod. Hradeckých a Král na str. 319.)

Vilimovský z Rozengarten v. Klášterský.

Karel *Villani*, starého rodu rytířského, stal se l. 1642 plnoprávným obyvatelem kr. Č. Erb jeho byl tento:

Štít červený na příč polovičný, uprostřed něho štítek (prvotní erb) modré barvy, v němž jest černá orlice s korunou, ve svrchním a zpodním poli štítu jsou 4 žlutí k sobě obráceni lvi s rozdvojenými ocasy, držíce štítek dotčený, nad štítem 2 helmy korunované s přikryvadly modrými žlutými a červenými žlutými, na pravém helmě jest orlice černá, na levém bílý pták ohniváč v ohni, maje v ústech obraz zlatého kotouče slunečního.

(Reg. král. Meraviglia tab. 122.) L. 1649 nabyl panského stavu. Karel byl předek nynějších svob. pánův. Byl-li jeho předek Jan Villani, měšťan v Neapoli, který obdržel (1356, 12. února) říšský stav rytířský, nevíme. Erb tohoto byl štít polovičný, svrchu bílý s modrou hlavou lvovou, od zpodu modrý s bílou nohou lvovou i s hrdlem a nad kolčím helmem lev. (Arch. šlechtický.)

Pozdější erb Villanovský jak byl malován ku konci 18. st., liší se od erbu l. 1642 daného: Štít je červeným křížem na čtyři pole rozdělen a na prostřed štítu a kříže jest bílý štítek s černou orlicí. Ve všech čtyrech polích žluté barvy jsou prostí lvi červení tvářemi k sobě obrácení. Nad štítem jsou dva helmy s korunami a přikryvadly modrými žlutými a červenými žlutými, nad pravým helmem jest černá orlice se zlatými korunkou, pyskem a nohama; z ohniváčka stal se bílý pták huse podobný, vyletující, ač stojí a mezi ním a orlicí je obraz slunce. Tak dal vymalovati (1794) František sv. p. Villani do památníku Višerovského. (V Píseckém arch. jest opis.)

Vimberk z Náměti. Král Ferdinand dovolil (1551, 19. dubna) Janovi, Matěji a Jakubovi bratřím Vimberkům, aby se psali z Náměti a dal jim tento erb:

Štít bílé barvy, v němž u prostřed dva rohy beraní, černé křivolaké (totiž tak, jak jsou na hlavě) podle sebe stojí, kolčí helm s přikryvadly bílými červenými, nad tím vším dva šorcáři bílí s černými praporečky, jeden k levé a druhý k pravé straně náchylný, vzhůru stojící se vidí. (Reg. král. — Jak Kolář viděl ve Vídeňském rukopise č. 8330, je šorcár žerď praporce.)

Vindr (Wiener) z Muranu. Majestátem d. 1538, 24. března povoleno Volfovi Vinárovi, aby se psal z Muranu a dán mu tento erb: Štít pošikem (zdola nahoru) polovičný, svrchu bílý, od zpodu červený a přes to rozdělení celý chrt na zadních nohách stojící, jsa v červeném bílý, v bílém červený, máje ústa rozzavená, jazyk vyplazený a na hrdle obojek zlatý se zlatým kroužkem a předníma nohama vyskakuje, turn. helm se zl. korunou, přikryvadly červenými bílými, nad tím buvolové rohy, pravý bílý, levý červený a mezi nimi celý chrt jako na štítě. (Reg. král.) S tím neshoduje se Král na str. 308, ale jest možno, že si rodina sama barvy zmátla.

Windischgrätz. Erb rodiny této byl dopodrobna vysazen císařem Ferdinandem I. (1557, 21. listopadu) a to majestátem vydaným z Říšské kanceláře. Štít má nejen štítek, nýbrž i štítek v štítku a erb jest takový:

Štít křížem na čtvero rozdělený v 1. a 4. čtvrti červená hlava bílá s krkem vlčím, jak je od těla usečena, s jazykem červ vyplazeným, na vnitřní stranu obrácená, 2. čtvrt černá a v ní 3 žluté žernovy (r. 1804 tři kruhy), dva nad jedním, 3. čtvrt černá, podle jejího vrchu bílý pruh na příč a pod ním bílá krokvice špicí vzhůru položená. Štítek též na čtvero rozdělený, v 1. a 4. červené čtvrti kostelní korouhev bílá od zpodu dvakrát

vystřižená a nahoře na 3 bílých krouzcích připevněná, ale bez křížku a holi, 2., 3, čtvrt bílá a v ní pokosem černý pruh. Uprostřed téhož štítku ještě štítek červený a v něm žlutá rybí kost (žebro) tlustým koncem k pravé straně obrácená. Nad štítem 3 helmy turněské s korunami s přikryvadly v pravo bílými červenými, uprostřed červenými žlutými v levo černými žlutými. Na pravém helmě bílá hlava vlčí k levé obrácená. na prostředním 3 červená péra pštrosí a přes ně na příč žlutá rybí kost, na levém černý kotouč obložený do kola 6 žlutými žernovy (1804 kruhy). Tak i Meraviglia na tab. 91, Kadich-Blažek tab. 125, Hradý XIII. tab.

Když byl hrabě Alfred (1804, 24. května) do stavu Říšských knížat, ale s důstojností knížecím jen pro prvorozence, vyzdvižen, podržen popsaný erb ve všech podrobnostech, ale přidání dva bílí vlci, aby štít drželi, knížecí klobouk a plášť. (Šlechtický arch. a císař. rejstra.)

Vinkler z Hainfeldu, příjmení rodiny, tuším přistěhovalé, která se vyskytuje v 16. a 17. st. v Loketsku. Na štítě modrém měli úhelník (pravítko do pravého úhlu lomené), jednou bílé, jednou žluté a kromě toho žlutou hvězdu. Klénodem jsou křídla složená modrá a na nich úhelník s hvězdou neb tato sama. (Meraviglia tab. 125. Hradý XIII. tab.)

Vinkler jinak Koutský z Huteno (též Vinklár). Král Maximilian obdařil Pavla K. majestátem d. 1570 4. dubna (tuším z Říšské kanceláře) erbem a heslem z Huteno (Rybička v Kobrově Nauč. Sl. v Dodatcích I., ale erbu nepopisuje), ale psali se obyčejně z Huteno. Erb popisuje Král (str. 306) takto: Štít trojdílný pošikem od pravého rohu dolů rozdělený. Prostřední pole jako široký pruh černé a na něm zl. noh (gryf) drže zlatou lilii; nad tím pole červené a v něm bílá lilie, pod tím pole bílé a v něm červená lilie. Klénodem jsou dvě křídla rozložitá, pravé bílé s červeným levé zlaté s černým pruhem (oba pokosem a pošikem) a mezi nimi lilie (barva nedoložena).

Vinklman z Házentálu. Rodina tato vyskytuje se u nás od druhé polovice 16 st. jsouc napřed v Mostě a pak po venkově. Erb jich byl štít polovičný, v pravém černém poli zajíc přímo stojící (jinde sedící na zeleném vršku), v levém červeném chrt bílý s obojkem zl. na krku. Za klénot měli chrtí hlavu s krkem (jinde polovičný chrt). Tak na pečeti r. 1598 v posledním pořizení Janově v arch. DZ. XVI., 9. Obraz Meraviglia tab. 125, kdež jest ještě jeden erb s věží v pravém poli.)

Vinter z Polehrad v. Polehradský.

Vintrberský z Plekenšteina v. Plánský.

Wirt z Wehrenfelsu, rodina Klatovská. Erb jejich byl: Štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole modré a v něm polovice žlutého orla obráceného vždy k venkovské straně, 2. 3. žluté a v něm bílá neb šedivá skála, nad štítem helm s korunou a přikryvadly černými žlutými, nad tím dvě křídla rozložená, barvami na příč rozdělená, modré žluté a žluté modré a mezi nimi ruka oděná, v lokti ohnutá, ana drží v pěsti meč. (Jak. sbírka, Král na str. 297.)

v. *Vischer*, příjmení šlechtické rodiny, o jichž počátcích je málo známo. Jeden z nich Jozef Jindřich přišel do Písku z Týna n. Vlt. (asi ok. l. 1767). Syn jeho Jozef založil si památník posud zachovaný, v němž je erb jeho vymalován, souhlasící s pečeti v Píseckém arch. Erb jest tento:

Štít křížem na čtvero rozdělený, ale uprostřed jsou dvě hnědé rybičky hřbety k sobě obrácené, 1. a 4. pole rozděleno svislým pruhem modrým, v němž jsou tři žluté růžice, v pravo od pruhu je půl bílé orlice v černém, v levo od něho půl černé v bílém, 2. a 3. červené a v něm bílá krokvice ostřím vzhůru postavená, nad níž jsou dvě bílé růžice a pod ní jen jedna, otevř. helm s korunou, z nichž vynikají dva buvolové rohy modré barvy, mezi nimi jsou dotčené dvě rybičky a nad tím hvězda o 8 špicích, v pravé polovici bílá, v druhé žlutá. (Prvopis v soukromém držení, kopie v Píseckém arch.)

Vitásek z Kamzíkové hory. Majestátem d. 1649, 10. července povoleno Jiří Antonínovi Vitáskovi, Pražanu z Nového města, aby se psal za své služby při obléhání Prahy z Kamzíkové hory aneb německy v. Gamsenfels a dán mu tento erb: Štít žlutý, v němž uprostřed černý orel rozkřídlený o dvou hlavách, pod zlatými korunami, jako k letu se vznášející, v pravé noze meč obnažený, v levé ratolest palmovou vzhůru drže, od spodku štítu vyniká červená úhelnice přes celé prsy orlovy až mezi jeho hlavy, pod níž skála bílá trojhraná a na ní kamzík k pravé straně obrácený, předníma nohama na prvním, zadníma na zadním rohu té skály stojící se vidí, otevřený helm s korunou a přikryvadly žlutými černými a červenými bílými, nad tím křídla orličí týmiž barvami jako fařmochy rozdělená a mezi nimi hlava kamzíková s růžky s krkem k pravé straně obrácená. (Rybička v Pam. arch. IV. 70, též Král na str. 70.)

Vítek ze Salberka, příjmení rodiny šlechtické, jež pocházela z Nového města Pražského a erbu a hesla l. 1746, dne 29. prosince nabyta. Erb jejich jest štít polovičný, ve vrchním poli jest jednorožec v běhu k pravé straně obrácený, ve spodní polovici jest hora a před ní jest kotvice pošikem položená. Klénotem jest polovice jednorožce vzhůru vyskakujícího (podle moderní pečeti).

de Vitte. Jan de V. byl l. 1617 kupcem a měšťánem Nového m. Pražského a zbohátl v následujících letech. Majestátem l. 1624, 9. května (tuším z Říšské kanceláře vydaným) dáno mu heslo z *Lilientálu*, což 1627 10. května i pro král. České potvrzeno.

Erb jeho byl: Štít polovičný, v pravém červeném poli dvojnásobná bílá lilie (her.), v levém černém 4 šachy (kostky) žluté barvy, jeden na druhém stojící a od spodku pravé strany k levé vzhůru na pokos vystupující a špicemi sebe dotýkající, nad štítem turn. helm s korunou a přikryvadly černými žlutými a červenými bílými, nad tím dvě černá křídla proti sobě a mezi nimi lilie. (Reg. král.)

Vizner z Nedvídkova. Erb rodiny této byl prý štít polovičný, pravé pole pošikem na tré rozděleno a v každém dílu po růži, v levém poli medvěd

drže palici. Klénodem jest týž medvěd mezi dvěma křídly. Tak Král na str. 267.

Vlasatý z Domaslavě, příjmení rodiny, jež se od počátku 16. stol. často připomíná. Erb jejich podobný erbu Kotečnickův je tento: Štít na příč rozdělený, vrchní polovice bílá a v něm červený (Jak. žlutý) lev s dvojnásobným ocasem (drže v předních nohách znamená jako čekán neb kříž. Jak.), ale jen do polovice, dolní polovice modrá a v ní 3 pruhy bílé, pošikem od pravé dolů položené, helm s přikryvadly modrými bílymi a korunou, z níž vyniká hlava Turkova, bradatá, na níž je turban ze závití modrého a bílého (u Krále vrchní polovice Turka červeně oděného — Jak. sbírka, Král na str. 280.)

Vlaský ze Sionu, příjmení rodiny, jejíž předek Pavel se již l. 1526 tak psal, pocházejí tuším z Tábořské rodiny. Na pečeti téhož Pavla, jenž byl l. 1535 úředníkem na Stráži, jest nějaký odětec s mečem dobytým, jako by se vozil na holi. Týž odětec ale polovičný jest i za klénot. (Arch. městský v Třeboni, Král na str. 317.)

Vlčíhrdlo ze Všeherd v. ze Všeherd.

Vlčouský z Litvinovic, příjmení rodiny, o níž se neví, byli erbovní aneb pocházela od starých vládyk. Na pečeti Daniele V. z L. (1603 v arch. Tábořském) jest štít polovičný pošikem od pravého koutu dolů, v horním poli jest nějaké zvíře, v dolním jest 6 pruhův, z nichž tři a tři jsou rozdílné barvy. Jiná pečeť z r. 1628 je v arch. mus.

Vlk z Vlčího vrchu, příjmení rodiny, která se také psávala z Volkmberka a osedlá byla v krajině Klatovské. Erb jejich byl štít na příč polovičný a v horním poli vlk běžící drže zajíce v ústech, klénodem je 5 pštrosových per. (Pečeť Julia Adalberta z r. 1660 v arch. mus., Král na str. 277.)

Vlk z Volkmperka. Císař Maximilian dovolil Čechům Matouši *Volkmpergárovi*, Jakubovi *Sofianovi* a Mikuláši *Vlkovi*, aby se psali z Volkmperka. Co se týče erbu jich, připomeneme jen tolik, že jim dáno znamená lev vyskakující z oblakův drží slunečnici obrácenou ke slunci nade lvem stojícímu. (Šlechtický archiv.)

Vltavský z Manšvertu. Václav Albrecht V. přestěhoval se asi l. 1633 z Týna n. L. do Prahy, nabyl pak neznámým způsobem erbu a hesla ze Šlangenfeldu a konečně povýšen l. 1649, 8. prosince do rytířského stavu a tak, aby se psal z Manšvertu a z Helfenburka. Erb, jemu tehdá daný, byl tento:

Štít polovičný, pravá polovice červená a v ní voják máje černý klobouk s bílou kytou, drže meč (Mann Schwert), levá polovice je na příč rozdělená, svrchní pole žluté a v něm černý orel (orlice?) s korunou, drže v pysku palmovou větev, zpodní pole je modré, v něm 3 zlaté hvězdy, nad štítem turn. helm s korunou, nad tím nade vším dva rohy a mezi nimi dotčený voják. (Reg. král.)

Vnouček z Orličné. Vnoučkové byli stařou rodinou v Čáslavi. První, který se psal z Orličné (vlastně Vorličné), byl Jakub a tak zapsán l. 1566 v seznamu těch, kteří byli na vojně. (Arch. Třebonský.) Erb jejich byl tento: Štít polovičný, v pravém díle půl orla, levý je na příč na tré rozdělen aneb jest pruh na příč, nad štítem helm s korunou, z níž vynikají dva rohy a mezi nimi křídlo orličné. Tak na náhrobku Šimonově při kostele Čáslavském. Podobný erb mívali Orliční z Orličné.

Voda z Třebska v. Grymiler.

Vodákové z Rozenpachu. Císař Matyáš obdařil (1616, 8. ledna) Kašpara *Vodáka* a Jana *Homaštu*, měšťany v Novém m. Pražském, aby se psali z Rozenpachu, při čemž jim dán tento erb:

Štít polovičný, zpodní pole černé a v něm 3 růže, totiž zlatá mezi dvěma červenými, svrchní pole zlaté a v něm polovice černého lva s červ. jazykem vypl. a červenou korunou, kolčí helm pod korunou s přikryvadly zlatými černými, nad tím dva rohy barvami dělené, svrchu zlaté, od zpodu černé, mezi nimi polovičný lev černý s červenou korunou, an drží předními nohama pravý roh. (Reg. královská.)

Vodický z Jemník. Majestátem l. 1572, 8. března povoleno Jiříkovi *Vodickému*, aby se psal z Jemník a dán mu tento erb: Štít žlutý a v něm černá hlava buvolova s půl krkem k pravé straně obrácená, majíc ústa rozzavená a jazyk červený vyplazený, kolčí helm s točenicí týchž barev, nad tím křídlo černé orličí, majíc v prostřed pošikem pruh žluté barvy. (Reg. král., Král na str. 334.)

Vodička z Gensdorfu. Na pečeti Karla V. z G. viděti jest na štítě pelikána, jak krmí své mladé. Klénotem byla dvě křídla. (Kolář z nějaké sbírky pečeti, Král na str. 344.)

Vodička z Karlšperka v. Karolides.

Podička z Obrvaně v. Špetlovic.

Vodička z Růženého v. Vacek.

Vodička (Vosrperkár) z Vosrfeldu. Majestátem d. 1616, 31. října dovoleno Václavovi *Vodičkovi* Pražanu, aby se psal z Vosrfeldu pro rozdíl od každého jiného *Vodičky* a dán mu tento erb: Štít na pokos od levé k pravé straně vzhůru pěti pruhy rozdělený, tak že první na hoře byl modrý, třetí žlutý a pátý červený a ostatní bílé a v každém z těchto ryba pstruh hlavou vzhůru obrácená, kolčí helm s korunou a přikryvadly žlutými modrými a bílými červenými nad tím dvě křídla orličí, jedno na druhé přiložené, zpodní modré a svrchní na tři díly rozdělené, horní žlutý, prostřední bílý a v něm ryba pstruh a zpodní červený. (Reg. král., *Rybička* v Pam. arch. IVa, 70, *Meraviglia* tab. 34. Král na str. 306.)

Vodička z Vosršteina. Majestátem l. 1589, 18. září dáno vladectví a erb Janovi *Vodičkovi*, *Dvorskému*, *Kryštofovi V. Horskému*, *Václavovi Chluměckému* a Janovi *Šiflovi*, aby se psali z Vosršteina. (Reg. král.) Erb jich byl tento: Štít pošikem od pravé dolů na pět polí rozdělený, totiž bílé, červené (pruh), bílé, modré (pruh) a žluté, v prostředním plovoucí

ryba světlohnedé barvy, přikryvadla modrá žlutá a červená bílá, klénot dvě křídla, pravé bílé a v něm pokosem nahoru červený pruh, levé modré a na něm žlutý pruh pošikem. (Jak. sb. Král na str. 306.)

Vodňanský z Čazarova v. Čazar.

Vodňanský z Levenperka v. Mozol.

Vodňanský z Ůračova. Císař Rudolf povolil (1604, 24. července) Natanielovi *Vodňanskému*, registratoru při puchalteryi Č. komory, Matouši *Jilovskému* při Horách Kutných a Adamovi *Voprchovi*, měšťáninu v Domažlicích, aby se psali z *Ůračova*. Erb jejich byl: Modrý štít a v něm zeď žlutá se 3 stínkami, helm s přikryvadly červenými bílými, nad helmou 2 rohy buvolové těmi barvami rozdělené a mezi nimi brněná ruka, držíc několik klasů (bílých a červených). Reg král., Král na str. 275 a 368 ale s jinými barvami. V Jakub. sbírce je pravý roh bílý a levý červený.)

Vodňanský z Vildfeldu. Pod tímto jménem vyskytuje se v 17. st. rodina v Rokycanech a Stříbře osedlá a není známo, kdy a kým byla nadána, aby měla heslo a erb. Tento byl:

Štít křížem na čtvero rozdělený, v 1 a 4 poli bílém (Jak. červeném) žlutý (Jak. bílý) lev vyskakující ke vnitřní straně obrácený, držíc v předních nohách zeleného hada, v 2. 3. poli modrém pruh žlutý (Jak. bílý) pošikem položený od pravého rohu dolů. (Druhdy maluje se tak po celém štítě). Nad štítem helm s korunou a přikryvadly modrými žlutými, nad tím dvě bílá (černá?) křídla rozložená a mezi nimi lev s hadem, ale jen po kýty. (Kadich-Blažek tab. 179, Jak. sbírka, Král na str. 295.) Císař Karel VII. vyzdvihl (1742, 8. května) Václava V. z V. do Říšského stavu rytířského a potvrdil jeho erb.

Vojtěchovský z Doubravice. Erb rodiny této byl prý modrý štít a na něm zlatý jelen; klénotem byl týž jelen polovičný. Tak Král na str. 328. Smýšlím, že se pletl s Vranovskými a Tamchynami z Doubravice. Viz odd. II.

Vokoun z Vokounova (de Vokounio, v. Wokounius) příjmení potomstva Petra Tobiáše V. z V. l. 1763 (30. srpna) do rytířského stavu povýšeného. Erb jich byl tento:

Štít křížem na čtvero rozdělený v 1. a 4. modrém poli bílý lev prostý, vždy k pravé straně obrácený, 2. a 3. pole žluté a v něm okoun své přirozené barvy, pošikem a hlavou k levému hornímu rohu obrácený, nad štítem dva helmy s korunami a přikryvadly modrými žlutými a modrými bílými, na pravém bílý lev až po kýty, na levém dvě křídla orličí, barvami na příč dělená, modré žluté a žluté modré a mezi nimi okoun hlavou dolů rovně obrácený. (Jakub. sbírka; Král na str. 297 popisuje žlutá křídla s modrými pruhy.)

Vokoun z Vokounšteina v. Petráček.

Volf z Rychtálu. Erb rodiny této byl prý štít a na něm dva měsíce a 3 hvězdy; klénot jest vlk, maje větev v přední noze. Tak Král na str. 355 podle náhrobku v Brandýse nad Orlicí.

Volfové z Volfenberka měli za erb štít na příč polovičný, v horním poli vlka kráčejíciho v pravo, dolní pole prázdné, jako klénot 5 pštrosích per. Tak na pečeti Václava Kryštofa V z V. l. 1683 v arch. DZ. III, 10.

Volf z Volfsberka. Tak se psal Křišťan V. z V. cís. pojezdny, jenž obdržel majestátem d. 1673, 5. května rytířský stav. Erb jeho popisuje se se takto:

Modrý štít a v něm u zpodu trojí hůrka zelená a na ní vlk s ústy rozz. drže koňskou uzdu za otěže. Otevř. helm pod korunou s příkr. černými žlutými a červ. bílými, a nad tím týž vlk, jako ve štítě. (Akt Říšské kanceláře v šlecht. arch. ve Vídni.)

Volf z Volfsberka. Tak se již psali Ferd. Erdman a Jan Arnošt, bratří. Onen pocházel z Lipého a bydlel asi od r. 1666 v Praze. Majestátem l. 1671, 3. dubna obdrželi rytířský stav a polepšen jich erb takto:

Modrý štít a v něm pošikem od pravé dolů žlutý pruh a na něm vlk přirozené barvy s ústy rozz. vzhůru běžící. V každém z obou ostatních polí jest žlutá hvězda. Otevř. helm pod korunou s příkr. modrými žlutými, nad tím 2 křídla orličí zavřená, zpodní žluté s pruhem a vlkem, vrchní modré s hvězdou. (Reg. královská, Král na str. 304, Jakub. sbírka, tato odchýlně.)

Král (str. 311) připomíná jinou rodinu téhož jména a erb její, totiž štít a v něm klín zdolu nahoru červený, v němž jest vlk své přirozené barvy, ostatní pole jsou bílá a v každém je po červené lilii. Klénotem jsou 3 péra, červené, bílé a černé.

Volf z Volfsburka. Hanuš Volf z V. obdařen l. 1568 erbem a heslem tuším z Říšské kanceláře. Jeho potomku Bohumírovi V. z V. radě a kancelěi purkrabě Vartenberského dán l. 1669, 4. května majestát na rytířský stav kr. Č. a vysazen mu tento erb:

Štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole bílé a od čáry dělicí vyniká černé křídlo orličí, 2. 3. červené a na něm žlutá hlava lvova. U prostřed jest černý štítek a na něm pošikem žlutý pruh, na němž jest vlk své přirozené barvy s rozzavenými ústy Dva otevř. helmy s korunami a příkr. černými žlutými a bílými červenými. Nad levým jsou dvě orličí křídla, barvami rozdělená, levé (shora) bílé a červené, pravé červené bílé a mezi těmi křídly polovičný lev korunovaný s rozz. ústy, an pravou nohou drží červené a levou dolní bílé křídlo. Nad pravým helmem dva buvolové rohy, též barvami rozdělené, levý (shora) černý a žlutý, pravý žlutý a černý a k tomu polovičný vlk své přirozené barvy ke lvu obrácený, drže horní černou část buvolového rohu. (Reg. královská.)

Volfgangr z Ploskovic. Již majestátem l. 1534, 25. dubna dán byl Janovi Volfovi erb, jenž popsán při Březských. V majestátu pozdějším se píše, že se předkové Jana Rudolfa Volfigera z Volfsbachu psali z Ploskovic a že měli tento erb: Štít žlutý a u zpodu zeď z modrého kvadrátového kamene ve čtyřech řadách s čtyřmi stínkami a z ní hejduk až po kyčle vynikající, v sukni modré s prořezanými na loktech rukávy

a s knoflíky, též výložky okolo hrdla a pěsti zlatými, místo pasu pintou bílou s rozletitými k též straně pravé feflíky přepásán jsoucí a na ní po straně boku levého pošvu černou, při vrchu zlatem pobitou, zavěšenou mající, kteroužto on rukou levou a v pravé vyzdvížené šavli obnaženou s rukovětem a jilci při ní černými k sekání přes hlavu naměřenou drží a též hlavu oholenou tolikéž pintou modrou s rozletitými k levé straně feflíky obvázanou maje, přikryvadla žlutá modrá, točenice a nad ní týž hejduk. Že pak se psal z Volfsbachu, může se tím vysvětliti, že dostal l. 1609 erbovní list od Pontana. Majestátem l. 1612, 24. září byl ten erb potvrzen a polepšen takto: Štít polovičný, pravá polovice červená a přes ni uprostřed od pravé k levé vzhůru pošikem průh bílý a nejvýš při vrchu od strany levé ruka až po loket s rukávem bílým, za krk vlka své přirozené barvy, vzhůru sepjatého k pravé straně držící. V druhé žluté polovici starý erb, kromě že hejduk přes rameno levé dolů pod rukou pravou na řetěze zlatém groš zlatý na prsech zavěšený a v té bílé pintě (neb pásu) klíč bílý na černé šnurce přes jmenovanou zeď převěšený má, přikryvadla bílá červená a modrá zlatá, koruna zlatá a hejduk, jako na štítě. Také mu dovoleno, aby se psal z Volfsbachu a z Ploskovic. Jiným majestátem (1626, 2. ledna) přidán mu uprostřed štítu štítek modrý bobkovým věncem ozdobený, v němž je písmena F. (Reg. král. Mera-viglia tab. 126.)

Volfrsdorfár z Volfrsdorfu. Erb rodiny této byl prý štít modrý a na něm bílý vlk nesa dvě křepelky v mordě. Klénotem je týž vlk polovičný. Tak Král na str. 327.

Volknpergár z Volknperka v. Vlk.

Volynský z Vladoře v. Ursin.

Vondorfer ze Svobodné hory. Král Ferdinand dovolil (1529, 15. července) Kašparovi *Vondorferovi* a Šebestianovi *Paungartlovi*, aby se psáli mohli z Svobodné hory a obdařil je tímto erbem:

Štít na dvě rozdělený, vrchní polovice brunátná, dolní bílá a v tom štítu gamsík z skály vyskakující, drže v ústech prsten zlatý s rubínem, maje růžky a kopyta zlaté, nad štítem helm s přikryvadly brunatné a bílé barvy se zlatými kraji a nad tím gamsík jako na štítě kromě skály. (Arch. šlechtický a reg. král.) Pozn.: Brunatná barva zdá se mi býti karminová; soudím tak z herbářův, kdež jest řeč o brunatném květu, na př. bukvice (betonica).

Voříkovský z Kunratic. Majestátem l. 1604, 27. července dovoleno Markovi *Jozefovi*, Václavovi *Kundrátovi* a Janovi *Altovi*, aby se psali z Kunratic a dán jim erb tento: Štít na příč (vlastně pošikem od pravé k levé vzhůru) rozdělený, hořejší polovice černé, dolejší bílé barvy, přes celý štít lev k pravé obrácený, v horním poli žlutý, v dolním modrý, v přední noze pravé tři klasy pšeničné, v levé radlici železné barvy drže, přikryvadla žlutá černá a modrá bílá, koruna, z níž vynikají dvě křídla rozložená a barvami na příč rozdělená, pravé bílé modré, levé žluté černé

a mezi nimi polovice téhož lva, jako na štítě. (Reg. král.) Žádný z těchto neměl mužského potomstva, takže rodiny jich do polovice 17. věku i po přeslici vymřely. K tomuto erbů byl patrně přijat Václav *Voríkovský*, nákladník pražský, jenž se píše poprvé l. 1620 z Kunratic. Jeho erbovní strýcové byli od téhož přijetí Alexander *Rumpál*, Floryan *Slanský* a Jan *Ostrovec*, všichni též z Kunratic, ale není před rukama majestátu, který by byl toho potvrzoval, ale byl snad od Bedřicha Falckého. Avšak jiným majestátem (1659, 22. června) polepšen byl erb ten tak: Štít polovičný, v pravém poli zlatém černá korunovaná orlice, v levém modrém od zpodu bílá zeď, černě štrejchovaná, dílem od děl pobořená, z níž vyniká po kýty žlutý lev pod korunou s ocasem rozdvojeným, vyhazuje pravou nohou bílou kouli a levou se o hradbu opíraje, turn. helm s korunou a přikryvadly červenými bílými a černými žlutými, křídlo bílou, červenou a žlutou barvou pošikem rozdělené a za ním ruka s ramenem oděná, držící v hrsti meč se zlatou rukovětí a zl. kříží. (Vydán prý z kanceláře České, ale není v král. rejstrech.) Když byl 1683, 18. února Danielovi Františkovi V. stav rytířský starožitných rodův dán, polepšen erb zase takto: Štít křížem na čtvero rozdělený, v 1. a 4. poli tak jako bylo v pravé polovici posavadního štítu, v 2. modrém zase posavadního štítu levá polovice 3. pošikem rozdělené, nahoře černé, dole bílé, přes pole celý lev s rozdvoj. ocasem, nahoře žlutý dole modrý, drže pravicí přední radlici a levicí tři klasy ječné, dva turn. helmy s korunami a přikryvadly červenými bílými a černými žlutými, za klénoty v pravo polovičný lev jako v 3. poli (ale obraceje ostří radlice ke koruně), v levo křídlo pošikem černé bílé a za ním již řečená ruka s mečem. (Reg. král.) Poněvadž erb ten jen Danielovi samému platil, obnoven jest 1730, 27. května Karlovi Nikanorovi V. a platí podnes. Erb ten jest: Štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole žluté s černou orlicí (pod korunou), 2. modré s bílou hradbou, z níž vyniká k pravé žlutý lev s ocasem rozdvojeným, drže bílou kouli, 4. černé a bílé se lvem, jako v předešlém i s tím co drží, helmy a přikryvadla také tak, za klénoty v pravo zase lev, jako v předešlém, v levo však dvě křídla barvami rozdělená žluté červené a žluté černé a mezi nima ruka s mečem. (Reg. král. Meraviglia tab. 36 (odchylně). Viz též Genealogisches Taschenbuch der Adeligen Häuser, Wien 1905 na str. 594.)

Voz z Rovin v. Komedka.

Vranovský z Blíškovíc. Majestátem l. 1579, 25. února povoleno Jirikovi Vranovskému, aby se psal z Blíškovíc a dán mu tento erb: Štít v půli pošikem od pravé strany vrchu až do zpodku levé strany rozdělený, vrchní pole bílé a v něm havran pták na dubové osece stojí k pravé straně obrácený, zpodní díl žlutý a v něm u zpodku kopček černý a na něm pařez dubový s dvěma vyrostlými listy a žaludy, jeden uprostřed a druhý u vrchu téhož pařezu, kolčí helm s přikryvadly žlutými bílými a žlutými černými, nad tím černé křídlo havraní rozkřídlené. (Reg. král.)

Vratislavský ze Zvole (i Zvyle a Zvůle), rodina erbovní, jejíž předek Enoch Kliment byl v l. 1600—1680 hejtman na Opočně a tak se psal teprve od r. 1659. (Rojkovy výpisky z arch. Opočenského.)

Erb jejich byl štít červený a u jeho zpodu zelená hůrka, z níž vyrůstají tři bílé lilie květiny na stoncích s zelenými lupeny; též znamení je i za klénot. (Tak na pečeti Jana Jiří r. 1686 v arch. DZ. III, 22, též Král na str. 352.)

Vrbčanský z Velišova. Jan V. přijat k erbu Jiří, Pavla, Petra a Jana z Velišova, což majestátem l. 1529, 11. října potvrzeno. Tím přijetím nabyl tohoto erbu:

Štít modrý, v němžto jsou 3 makovice žluté s korouhvičkami, dvě křížem nahoru stojíce a třetí přes ně rovně překocaná, nad štítem helm turnýrský, na kterém přikryvadla žlutá modrá visí, a nad tím nade vším svrchu stojí tři makovičky s korouhvičkami. (Reg. král.) Tak i na pečeti Janově r. 1539 v arch. Českobrodském.

Vrbčanský z Vrbčan. Janovi Vrbčanskému dán majestátem d. 1557, 23. dubna tento erb:

Na štítě žlutém polovice koně černého až po zadní kyta předníma nohama ke skoku se majícího, k pravé straně obráceného, helm s přikryvadly žlutými a černými, a nad tím dvě křídla orličí rozkřídlená, pravé černé a levé žluté. (Reg. král.)

Vrbík z Žaboklík. Majestátem l. 1530, 16. ledna dovoleno Burjanovi Vrbíkovi, aby se psáti mohl z Žaboklík, a dán mu tento erb: Štít na dvě rozdělený, přední (pravá) strana bílá, druhá červená a v té bílé jest půl páva přirozené barvy a nohou pravou jako vykračující, a v té červené druhá polovice zadní (téhož páva) s ocasem rozprostřeným až s hlavou za rovno, helm s přikryvadly červenými bílými a nad tím vším jest vocas pápový rozprostřený. (Reg. král.) Téhož erbu nabyl (1593, 15. května) Václav, předek *Rotlebův z Žaboklík*.

Vrchovský v. Perger.

Vrochyně z Reptů, rodina na Moravě osedlá, z nichž se někteří v 17. století do Čech přestěhovali. Erb jejich byl modrý štít a v něm stříbrný pruh; nad tímto i pod ním po rúží pětিলisté zlaté a stonku o třech lístcích, klénotem jest čáp v pravo obrácený stojící. (Kolář z rukopisu arch. mus. o Přichovských. Jinak je vyobrazen v díle Blažkově (tab. 56, Wrochem.): Štít jest bílý, uprostřed červený pruh jako řeka, nad ním 2 červené růže a pod ním jedna, příkr. červená a bílá s točenicí týchž barev. Klénotem jest bílá labuť. Srov. Králův spis na str. 288.

Vršovský z Kapíhory v. Severyn.

Vršovský z Těšetin. Majestátem l. 1597, 15. července, povoleno Janovi a Václavovi, bratřím Machům Vršovským, které Jiřík z Těšetin do rodu přijal, aby se psali z Těšetin a potvrzen jim tento erb: Štít červený, v němž pták hýl své přirozené barvy, přikryvadla černá bílá, koruna a nad ní hýl. (Reg. král.) S tím se srovnávají pečeti Janovy 1599 a 1606.

Vrutický z Drsníka. Erb rodiny této byl prý štít pošikem polovičný, horní pole žluté, dolní bílé. Po celém štítě je ruka vynikajíc z modrých oblak, majíc rukáv s modrým a žlutým pruhováním a držíc pero modré, zlaté a bílé; klénotem je táž ruka. Tak Král na str. 301.

ze Všehrd. Po vsi Všehrdech u Údlíc v Žatecku nazývali se ve 14. a 15. století rozliční vladykové a naposled jakási Dorota, po níž zdědil právo ve Všehrdech Daniel, měšťenin Starého města Pražského. Týž vzdal l. 1478 toto své právo synům Martinovi, Václavovi a Janovi. (Arch. Český XXVIII, 350). Tito, jak se zdá, jsou Vlčíhrdlové totiž Jan (1483) od Vlčího hrdla, jenž se píše l. 1498 ze Všehrd a Martin, jenž se píše l. 1493 také ze Všehrd. A protože Všehrdy se od r. 1498 v držení Janově vyskytují, zdá se, že král Vladislav dal dotčeným bratřím erb a heslo před r. 1493. Týž král polepšil Janovi *Šlechtovi*, svému sekretáři a Janovi Vlč. ze Vš. jich předešlý erb, totiž vlka polovičného v červeném štítě tak, aby patřen byl, jak vyskakuje ze zlatého oblaku, ozdoba helmice aby vrch štítu prsténky a závitky rozmanitě se vinouc a otáčejíc, objímala a nad helmici aby byla zlatá koruna drahými kameny ozdobená, z níž vlk polovičný vyniká. (Reg. král.) Ale jakož se vyskytuje Jan Šlechta jako erbovní strýc Vlčíhrdlův, tak jím byl i *Augustin* (Kösenbrot) doktor v dekretch a svob. uměních. Když pak ti přijali k erbu *Jiríka ze Všehrd* „a jeho spravedlivé dědice“, potvrdil král Vladislav i tomuto erb, totiž na zlatočerveném štítě půl vlka šedivého s červeným jazykem, vyskakuujícího jako ze zlatého lupení, helmici, přikryvadla modrá bílá i červená, korunu a půl vlka. (Arch. min. vnitra, 1503, 22. pros.) Jakubička má oblak bílý, štít modrý, vlka hnědého, Meraviglia tab. 29 a Král (na str. 327) štít modrý a tento vlčí hlavu.

K dotčenému erbu byl také přijat M. *Viktoryn Kornel* Chrudimský a slove proto Šlechtovým strýcem co do společného erbu. (Rybička v ČČM. 1856, III, 87.) Protože se však Viktoryn psal již r. 1495 ze Všehrd, zdá se, že byl buď od Šlechty aneb od Vlčíhrdla krátce před tím k erbu přijat.

K dotčeným erbovním rodinám patří i *Chaníčí ze Všehrd*. Předeek jich Václav Chanický (tak zvaný po vsi Chanicích, nyní Chejnicích) zakoupil se ok. l. 1477 v Praze († 1483). Ke vdově (po druhé vdané za Jiří zlatníka) přiženil se před r. 1505 Jíra Chanický a to jest bezpochyby týž Jiří, který se v majestátu l. 1503 připomíná. On se tak nepíše, ale píše se tak Řehoř, jeho dědic. (Teige, Základy I, 1. díl.)

Všerub z Kolburka v. Koch.

Vultery z Libéhory v. Hubecius.

Vunšvicové z Vunšvic, kteří sem přišli z Lužice, měli za erb: Štít černý, u jehož zpodu trávník zelený, na němž jelen bílé barvy na zadních nohách stojící a vzhůru vyskakuující se spatřuje, přikryvadla červená černá a za klénot polovičný jelen s červeným vyplazeným jazykem a červeným obojkem na hrdle. Když obdržel Jiří z V. (1629, 15. října) Říšské šlechtictví, polepšen mu erb tak, aby měl jelen na obojku pís-

mena F II. (Jak. sb., Miltner, Privatmünzen 701, Meraviglia tab. 56.) Kadich-Blažek tab. 129, Hradý IX. tab.)

z Vykrantíc. Majestátem l. 1554, 8. května dán Kašparovi jinak Matějovi z Vykrantíc tento erb: Štít na příč na dvě rozdělený, zpodní pole modré, z něhož od levé strany oblaky nabělavé a z nich vyniká střelec od zpodku až po prsy i s předníma nohama koni nápodobný žluté barvy, vrchní pak pole žluté, do něhož týž střelec až po pas člověku nápodobný maje oděv sukničku modrou, obličej i ruce černé, na hlavě modrý kalpak, drže luk tatarský černý vytažený k pravé straně, střelou žlutou naložený, kolčí helm s přikryvadly černými žlutými modrými, nad helmici věnec zelený břečťánový spletený, z něhož dva rohy buvolové křivolaké na horu stojíce vynikají, pravý žlutý, levý černý, a v témž pravém rohu u vrchu černá a v levém žlutá hvězda, mezi kterýmižto rohy jest muž střelec až přes kolena v modré župici, žlutou pintou na polo opásaný, maje na hlavě modrý kalpak a luk se střelou. (Reg. král.) Tak i na jeho náhrobku otřeném v Čáslavi, kdež však z konské polovice nic viděti není, proto omylný popis u Krále na str. 318.

Výšek z Vyskořic v. Pelhřimovský.

Vyšín z Klarenburka. Majestátem daným 1652, 13. listopadu povoleno Václavovi Vyšínovi za jeho platné služby při obléhání Prahy, aby se psal z Klarenburka a dán mu tento erb: Štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole modré, dva pruhy žluté na pokos hořejšími konci pospolu spojené (krokvíce) a po stranách červenými lilii na způsob plápolajícího ohně potažené, mezi nimiž jest měsíc rohoma vzhůru obrácený, nad nimi pak po obou stranách po hvězdě o šesti paprscích, 2. 3. pole červené, věže okrouhlá čili bašta s třemi střílnami, turn. helm s korunou a přikryvadly červenými bílými a žlutými modrými, nad tím noh pták žluté barvy pok korunou královskou, k pravé straně obrácený až pod kyčle vyniká, maje ústa rozzavená, jazyk vyplazený a křídla podle sebe k levé straně roztažená, ocas pak pod sebe skrze nohy protažený a drže předními pazoury železnou kouli. (Rybička v Pam. arch. IVa, 68, Meraviglia tab. 34, též Král na str. 296 [dokládá o měsíci a hvězdách, že jsou bílé barvy]).

Výškovský z Vildšteina. Majestátem l. 1573, 10. března povoleno Janovi Výškovskému, aby se psal z Vildšteina a dán mu tento erb: Štít červený, v němžto u zpodku pahrbek bílý, zeleným mechem porostlý, z kteréhož půl medvěda zvířete své přirozené barvy po zadní kyta vyniká, majícího tlápy přední rozložené, okolo hrdla obojek zlatý s kroužkem stříbrným, ústa rozzavená, jazyk červený vyplazený, přikryvadla červená bílá a za klénat půl téhož medvěda. (Reg. král.)

Záblatský z Libentálu. Rodina tato, o níž není známo, jestli byla z České kanceláře povýšena, měla erb tento: Štít, pošikem od pravého rohu, horního na dvě polovice rozdělený, v horní černé zlatý lev v běhu s rozdvoujeným ocasem drže v pravé přední noze červenou růži, zpodní polovice je